נאציאנאל ראדיקאלע אדער נייע פאלקס שולע.

פון א. אסאווסקי.

1.

צווישען דער ווייניפענער אידישער נאציאנאל געזאנגענער יוגענד געהט אן א שטילע, אבער זעהר אינטעסיווע איינפארשונגס ארבייט, אום אויסצונעפינען אויב אין ווייניפעג איז דא א בעדרפנים און א מעגליכקייט פאר א אידישער קינדער שולע וואו די ערציהונג זאל אנגעהן נאך די נייעסטע פעדאגאגישע מיטלען און סיסטעמען דירעקט אין דער אידישער שפראך און וועלכע זאל זיין אזוי מאדעפיצירט אז די קורצע צייט ווען אונזערע קינדער בעזוכען די שולע זאל אויסגענוצט ווערען אויף צו ערלערנען גרינדליך די אידישע שפראך, אידישע געשיכטע און אידישע ליטעראטור.

ווי שטענדיג און איבעראל, פיי יעדער נייע זאך, געפינען זיך אויך דא מענשעלעך מיט פלאטשינע מוח'לעך און ניט נאר זויבערע נשמה'לעך, וועלכע פרעטענדירען צו האבען א מאנאפאל אויף אידישקייט און שטעלען זיך ארויס אלס נאטס סטראזשניקעס און נאך איידער וואס, ליארנען זיי שוין: „ראדיקאלען עליך אידען!". איך וועל דערום פרובירען אין דיזען ארטיקעל צו אנאליזירען די פראגע פון 3 פערשיעדענע הויפט פונקטען: 1) די ראלע און אויפגאבע פון ערציהונג אין אלגעמיין, 2) די אויפגאבע פון ערציהונג ביי אונז אידען אין פערשיעדענע צייטען און יעצט און 3) ווי ווייט די יעצטיגע ערציהונג פערענטפערט די געשטעלטע אייפגאבען.

פאר אלעס מוז איך אבער ערקלערען אז איך וועל דא רעדען ניט פון ערציהונג אין אלגעמיין, נור פון שול ערציהונג בלויז. אנב ניט צו פערגעסען אז דער פערשפרעכענדער אנאליז איז אין צייטונגס ארטיקלען און בסילא שוין ניט צו גרונדליך.

אלזא 1טער פונקט: אין פערשיעדענע צייטען ביי פערשיעדענע פעלקער זיינען געווען פערשידען די אויפגאבען און פאדערונגען וועלכע מען האט געשטעלט צו דער שולע. מיט די פאדערונגען און אויפגאבען זיינען אויך געביטען געווארען די מעטהאדען און סיסטעמען פון לערנען און זאגאר די טיפען פון דער שולע זעלבסט.

עס איז געווען א צייט אין איראפא ווען די שולע איז געווען ניט מעהר ווי א דרעסירונג אנשטאלט וואו די קינדער האבען בעדארפט אויסדרעסירט ווערען אין פערשיעדענע מאניערען, שפראכען און געגענשטענדע. ניט ווייל זיי זיינען געווען נוצליך אין לעבען, נור איינפאך ווייל דאס האט געפאדערט די מאדע דער צייט. א היבשע ביסעל ליידען נאך יעצט אויך די גרעסטע צאהל שולען אין איראפא און אויך אמעריקא פון יענע דרעסירונג איינבילדונגען. עס איז געווען א צייט ווען רוסלאנד האט געוואוסט בלויז פון צוויי טיפען שולען, איינע פאר אינגלעך און איינע פאר מיידלעך. עס איז געווען די אלטע מעטהאדע פון לערנען מיט דער קאזאצקע נאגאיקע די „אזבוקע" גלאנאל און פון וועלכער עס זיינען דערנאך ארויסגעקומען די קאנדידאטען אויף מיליטערישע עסטער און גלחים, ביידע גלייך אונ- וויסענד.

די שולע ווערעדער פאר מיידלעך איז געווען בלויז א פלאץ וואו מען האט „רעסירט קונצינע מאניערען וועלכע זיינען אזוי נוצליך ווען מען וויל זיך צייגען אין א רעספעקטפולער געזעל- שאפט און וואו מען מוז ווי פאפונגאיעס רעדען פראנצויזיש. ווען די פאדערונגען פון דער צייט זיינען אומגעביטען גע- ווארען און אן אפיציעל האט בעדארפט קענען אויסער שרייבען און לעזען אויך געאגראפיע און אריפטעטיקא, זיינען די מעטהאדען פערביטען געווארען אויף די יעצטיגע קאדעטען שולען. ווען עס איז געווארען אונבעקוועם אויסצו- שרייבען פון אויסלאנד פערשיעדענע פראפעסיאנעלע מענשען ווי דאקטו- רים, אינזשיניערען, מאשיניסטען און ד. גל. האט מען אנגעפאנגען שוין אויך אנדערע שולען צו בויען און אויך די סיסטעם פון לערנען און די גאנצע שפראך געביטען. פון דעם פערדרעס- טען אלטען סלאוויאנישען „אזבוקע" איז געווארען דער מעהר לייכטערער, א בע ווע" און יעצט איז שוין אויך דאס פערביטען געווארען אויף דער מעהר לייכטער און נאטירליכער קלאנגען- מעטהאדע.

עס וואלט פערנומען א היבשע ביסעל צייט און פלאץ אויסצורעכנען די אלע גלנזלים וועלכע די שולע און די סיסטעמען פון לערנען זיינען דורכגע- גאנגען ביז זיי האבען ערייכט די מדרגה אויף וועלכע עס שטעהען יעצט די מאדערנע שולען און די לעהרע מעטהאדען.

אבער איינס איז פאר אונז קלאהר און דייטליך אז ביי אלע פעלקער און אלע צייטען האט מיט די געביטענע פאדערונגען פון לעבען זיך אויך געביטען די פאדערונגען צו דער שולע, מיט די געביטענע פאדערונגען צו דער שולע האבען זיך אויך געביטען די מעטהאדען און סיסטעמען פון לערנען ווי אויך די טיפען פון די שולען זעלבסט.

וואס זיינען אלזא ביי אנדערע פעל- קער די הויפט אויפגאבען און געשטעל- טע שול פאדערונגען וועלכע דארפען אונז. אלס אידען, אממיינסטען אינטע- רעסירען און פון וועלכע מיר דארפען לערנען? —

די שולע האט יעצט איין אלגעמיינע אויפגאבע און דאס איז: צוגרייטען דאס קינד צום לעבען און בעקאנען איהם מיט יענע הויפט פאדערונגען וועלכע דאס לעבען קען אין לויף פון יאהרען שטעלען צו איהם און געבען איהם יענע קאמפפס מיטלען אהן וועלכע עס איז געווארען אונמעגליך זיך צו עראבערען א פלאץ אין לעבען.

דאס איז, ווי געזאגט, אן אלגעמיינע פאדערונג. צוזאמען אבער מיט דיזער פאדערונג איז ביי פערשיעדענע פעל- קער שטענדיג געווען און איז אויך יעצט דא א צווייטע פאדערונג צו דער שולע און נעמליך: ניט נור דארף די שולע פארבעריטען דאס קינד צום קאמפף פאר מאטעריעלען וואהלשטאנד, נור מוז אויך זיין דער סקולפטור פון דעם קינדס נשמה פון וועלכער זי מוז אויס- פארמירען א געוויסען נייסטיגען גע- שטאלט נאך א געוויסען מוסטער, אין אנקלאנג מיט די בעדערפניסע און פא- דערונגען פון פאלק.

אזוי זעהען מיר אז בעת דייטשלאנד האט נאך דער פעראייניגונג אין די פערציגער יאהרען פון פאריגען יאהר- הונדערט געהאלטען אין איין ליידען ניעדערלאנגען אויף'ן שלאכטפעלד און הויפטזעכליך פון די פראנצויזישע אר- מעען. און דייטשלאנד האט גע- וואלט איינפלאנצען לעבע צום טראהן און צו דער ארמעע, האט מען דערום מאדעפיצירט די לעהרע ביכער אזוי אז דער קעניג איז אידעאליזירט אין סיס- באליזירט געווארען אלס כמעט געטלי- כעס וועזען פאר וועלכען יעדער דייטש דארף זיך בוקען און פערחיילינען. די ארמעע איז געווען דער איינציגער בע- שיצער פון קעניג און פון דייטשלאנדס וואהלזיין און מיט רעכט האט ביסמארק ערקלעהרט נאך דעם איינגעהסען פון עלזאס און לאטעריין אז ניט דער סאל- דאט מיט דער פיקע האבען בעזיעגט פראנקרייך און געוואונען די 2 רייכסטע פ־אווינצען פאר דייטשלאנד, נור דער לעהרער פון דער פאלקס שולע וועלכער האט ערציינען אזעלכע געטרייע דייט- שען און בראווע סאלדאטען.

ווען די טשעכען האבען זיך ארומגע- קוקט אז זייער פאלק, ווערט פערשלונ- גען פון דעם דייטשען און אזוייער קול- טור איז צו שוואך צו קעמפפען נעגען דער אלטעכטיגער דייטשער קולטור, האבען זיי זייער „מ א מ י צ א" גע- שאפען און אנגעפאנגען נייע לעהר ביכער אויסצונעבען, נייע לעזע ביכער צו דרוקען, נייע שולען לייפערים צו עפענען און די „מ א מ י צ א" האט וואונדער געשאפען, די „מאטיצא" האט מחיה מתים געווען דאס טשעכישע פאלק.

ווען עס האט אנגעפאנגען ענג צו ווערען די יעזואיטען אין פראנקרייך און אין שפאניען, ווען זיי האבען דער- זעהען פאר זיך א געפאהר אין דעם אויפלעבענדען ראציאנאליזם אין יענע לענדער און האבען זיך א לאז געטהאן אין דער פרייער אמעריקא, האט זיך דער אמעריקאנער פוריטאניזם און פראטעסטאנטיזם א טרייסעל געטהאן. די שווארצע קאפאטניקעס פון וועלכע זיי זיינען אנטלאפען, האבען אויף זיי א שרעק אנגעווארפען און זיי האט געני- מען שרעקען דער שיקזאל פון דער פרייער אמעריקאנער קאנסטיטוציאן. און עס איז געווען דער קלוגער לינקאלן וועלכער האט די שרעקענדיגע בעדר- חינט און געזאגט: „מיר וועלען צוליעב קיינעם אונזער קאנסטיטוציאן ניט ביי- טען, שולען וועלען מיר בויען און וואס מעהר. די יעזואיטען וועלען דאן קיין שליטה איבער דעם פריען גייסט פון אמעריקא ניט האבען.

אזוי זעהען מיר אז האנד אין האנד מיט דער פאדערונג צו דער שולע אלס א פארבערייטער צום קאמפף פאר דעם דא-זיין, קומט די צווייטע, ניט ווע- ניגער וויכטיגע [illegible] צו דער שולע אלס אן ערציהונגס [illegible] מיט א געוויסען צוועק.

און יעצט קומען מיר צו צו- טען פונקט פון אונזער אבהאנדלונג. נעמליך: „די אויפגאבע פון ערציהונג ביי אונז אידען אין פערשיעדענע צייטען און אויך יעצט.

אידישע און ענגלישע שושפיעלער.

פון ב. גאלדשטיין.

די וואס האבען געלעזען אונזערע רעצענזיעס און קריטיקען וועגען אידי- שען טהעאטער און די שושפיעלער וועלען צוגעבען דאס מיר שעכען זיך ניט זיי צו זאגען דעם אמת. דאנעבען עס זיינען פאראן איינינע וואס בעהויפ- טען דאס אמאל וועגען מיר צו זיי צו- פיעל אן דעם מידת חדין. און שעהנערס — עס האט שוין זאגאר פאסירט ווען א שושפיעלערין איז געקומען אין אפיס פון „קענעדער איד" און געהאט אזוי פיעל מוטה צו שרעקען דעם שרייבער פון דיעזע ציילען מיט ניט אריינלאזען אין טהעאטער, ווייל — לויט זי האט בעהויפטעט — זיינען די צו-שארפע רעצענזיעס א גרויס שטערונג צו דער קאסע... אן אנדערש מאל איז געווען א פאל — עס איז אפילו ניט פאסיג צו פערעפענטליכען — דאס מיר האבען אנגעזואהרען די אנאנסען צוליעב די רעצענזיעס — דאך האט עס אונז ניט אבגעהאלטען ארויסצוזאגען אונזער מיינונג וועגען די שושפיעלער אזוי גוט ווי וועגען דער פיעסא.

אבער — עס מוז געזאגט ווערען — דאס אימער זיינען אונזערע פאדערונ- גען צו זיי געווען ניט ווי צו שושפילער וואס מאכען בלויז 3—4 מאל פראבע, ניט ווי צו שושפיעלער וואס זארגען פאר דעם „ומה נאכל?" — נור ווי צו ארטיסטען וואס האבען איין ציעל פאר זיך: איינלעבען זיך אין דעם טיפ, וואס זיי שטעלען פאר און ארויסברענגען איהם בולט און שארף מיט אלע אויס- ערליכע און אינערליכע געפיהלען און תנועות. און נאך אזעלכע פאדערונגען האבען מיר נאטירליך געפונען פיעלע פעהלערען.

אבגעגעבען האבען מיר זיך הויפט- זעכליך מיט זייער שפיעלען אין די מעהר אדער ווייניגער ליטעראַרישערע זאכען. די ביילינג שונד פיעסאן האבען מיר כמעט אלע איינגעריכט.

וואלטען מיר וועלען מעהר גערעכט זיין מיט די שושפיעלער וואלטען מיר געווען געמוזט געהמען אין אנבעטראכט דאס די שושפיעלער וועלכע טרעטען אויף אין איין וואך אין דריי פערשיע- דענע פיעסא, — כמעט אלע שונד — קענען זיך נאכהער ניט אריינלעבען אין א העכערען טיפ געשילדערט פון א קינסטלער. עס איז שווער, אונגעהייער שווער, איבערצוגעהען פון ביידע קוני לעטעלען אדער פון דער „גאלדענער חתונה" ביז „מירעלע אפרת" אדער „דער לעבעדיגער מת". דערצו פאדערט זיך א גרויסער בענאבטער טאלאנט, פיעל קענטעניסע און געדולד.

אבער אויך דאס האבען מיר ניט אין אכט גענומען.

און נאך א זאך: אין אן עדיטאריעל מיט א פאאר וואכען צוריק האבען מיר געמאכט פארווירפע דער חיגער אינטע- ליגענץ ווארום זיי שטעלען צום אידי- שען טהעאטער די זעלבע פאדערונגען ווי צום ענגלישען און דערביי האבען מיר פערגעסען צו בעמערקען אז צו די אידישע שושפיעלער שטעלען מיר אליין גרעסערע פאדערונגען ווי צו די ענגלישע. און ניט נור מיר, נור די גאנ- צע אידישע קריטיק שטעלט צום מע- סינען אידישען אתמיכט פיעל גרעסע- רע פאדערונגען ווי צום געוועהנליכען ענגלישען שושפיעלער.

דאן ווען מיר זאלען למשל געבען א פערטעסט בערנארד שעהנגאלד, אדער נאטהאנזאן אדער דזשייקאב פרענק מיט די געוועהנליכע שושפיעלער פון די היינע ענגלישע טהעאטערע וואוהין עס קומען אלע וואך פרישע קאמפא- ניעס, דאן זיינען די אויבענדערמאהנ- טע אידישע דריי אקטיארען ריעזען.

און פערגעסט ניט די בעמוועמליכ- קייטען און דאס גוט לעבען פון אן ענג- לישען אקטיאר, וועלכער זארגט זיך פאר דער קאסע גלייך מיט מיר, וועל- כער איז איינגעאיבט אין זיין ראלע זיים מאנאטען און וועלכער האט א ביחנע מיט אלע קרי־פערלעך אהן קיין שטערונג.

מיר רעדען דא ניט פון א מאדאם ליפצין, פון מאדאם קאמינסקי, י. פ. אדלער אדער אנדערע אידישע סטארס און דערפאר ריידען מיר דא ניט פון די גרויסע ענגלישע „סטארס", נור פון די מעסינע טאלענטע וואס מיר האבען געהאט אין וויניפעג. און ווען מיר זע- הען דא די ענגלישע אקטיארען וועגען וועלכע מען פויקט אין אלע פויקען, מען צוקלעבט פאסטער גרויס און לאנג ווי דער אידישער גלות און געבען זיי א פערגלייך מיט די געוועהנליכע ארטיס- טען פון אידישען טהעאטער זעהען מיר דאן אז ניט נאר האבען מיר זיך ניט מיט וואס צו שעמען, נור דאנענען מיר פיהלען זיך דאן שטאלץ און עס פער- דריסט אונז אויף די קאלטע „קענעדי- ענס" וואס עס הייסט א וואהרער קינסטלער, א טאלאנטפאלער ארטיסט.

מיר וועלען דא ניט דערמאהנען ד ענגלישע־אפערעטקעס, אדער די ענג לישע שונד שטימער, וואו סיי די פיע- סאן זיינען הונדערט מאל מעהר פער- שונדעוועט אלס אונזערע און סיי די אקטיארען מענען חייצען אין הרובע ביי אונזערען א נאנין וואכעדיגען קא- מיקער. דען ווי שונדיש א אידיש שטיק זאל ניט זיין בענעגענט איהר דאך דאר- טען א טיפ, א סצענקע, א לעבעדיג בילד און, דער עיקר, א מענשליכען סארט שפיעלען. ביי זיי אבער איז דאס אזא קוואטש דאס עס איז אונמעגליך דערביי אויסצוזיצען א שטונדע צייט.

דערהויפט צרת מיט די אקטיארען אויף דעם ענגלישען סטיידזש איז די דעקלאמאציאן. דאס איז דער ערשטער סימן פון א שושפיעלער א פינסטערע קאליקע, וועלכער קען ניט רעדען ווי א לעבעדיגער מענש און קען ניט דורכ- פיהרען קיין סצענע ווי א בשר ודם. אזא שושפיעלער וועט זיך אימער „ברעקלען". רעדען און ארבייטען מיט „פליטערלעך", וועט זיך בעווענען קא- מעדיאנטיש, בקיצור ער וועט מאכען אלע „קונצען", נור ניט ווי א געוועהנ- ליכער מענש.

און וויפיעל האט געפעך יעקב גאר- דין זיך געפלאגט מיט אונזער גרויסען אדלער'ען ביז ער האט איהם ארומגע- היפעלט און איהם אבגעוועהנט פון דעקלאמירען? ווייל אויך ס'רוב אונזערע אקטיארען האבען געליטען די ערשטע צייט אויף דערזעלבער קרענק.

די אידישע קריטיקער זיינען ביים- טענס ערצוינען געווארען ניט אויף דער ענגלישער קונסט און ניט מיט דער ענגלישער ביחנע, וועלכער צעהלט בסך הכל א 30 יאהר אדער עטוואס מעהר הינטער דער אייראפעאישער ביחנע. אונטערן וואר ענגלישע מיינען מיר ביידע סיי די אמעריקאנער און סיי די פון ענגלאנד. די ענגלישע טהעאטער געהער זוכען ביים ארטיסט פאר אלעס אקטיארסקי שמיק, אמטי- ארסקי תנועות [illegible]

די מעהרסטע פון ענגלישען פובלי- קום פארערט אמיזמענט. אנדערש אבער איז עס מיט די טהעאטער געהער אין רוסלאנד, דייטשלאנד, איטאליען א. ז. וו. דארטען איז די ביחנע עלטער און די ארטיסטען אזוי אויך די מענע- נעדזשערס האבען מעהר אבשיי פאר דער קריטיק ווי פארן פראסטען עולם. אנב קומט טאקע דער פראסטער עלע- מענט אין א רוסלאנד זעהר ווייניג אין טהעאטער אריין.

די ענגלישע קריטיק איבער טהעא- טער איז אויך זעהר אונגעהובעלט. עס איז למשל רעכט געווען אז א וויניפע- גער צייטונג זאל שיקען אלס רעצענ- זענט צו קובעליק'ען דעם עדיטאר פון ספארט [א פאקט!] און יענער, זייענדיג א מבין אויף בייז-באל שפיעלער, איז אזא מבין אויף קובעליק ס געטליכער קונסט, וויפיעל דער עזעל אויף דעם סאלאוויי. נון האט ער טאקע דערום אזא קריטיק געשריבען.

פון א קופלעטין זינגערין וועדער איז רעכט אבצונעבען נאנצע פיידזשעס און זי אויסלויבען ביז אין כאג אריין, אין דער צייט ווען אויף'ן אידישען סטיידזש וואלט א אידישער קריטיקער איהר קוים געשענקט אויפמערקזאמ- קייט אין א פאאר שורות.

עס איז אפטמאל רעכט צוליעב דער סקוירט פון אן אקטריסע זאל מען שרייבען פולע פיידזשעס, שטעלען איהר בילד אין „פולען סייז". ווער שמו- עסט ווען אל יפתח אדם פה לשטן די אקטריסע איז יונג און שעהן — פרעגט שוין בעסער ניט! די צייטונגען, טעגלי- כע ווי וועכענטליכע, זשורנאלען בילי- גע ווי ערנסטע — אלע, יונג און אלט, וועלען האלטען אין איין לייבען דאס „געטליכע וועזען".

אונזער קריטיק אבער, די אידי- שע, איז אין דיעזען הינזיכט א סך אריבערגעוואקסען דער ענגלישער. ווען איהר לעזט די קריטיקען אפילו אין די אידיש טעגליכע צייטונגען, אפילו אין די אמעריקאנער וועמען מען איז חושד אין לייכטזין, אין „גלקייט", אין שונד — זיינען זיי לגבי דער קריטיק אין דער ענגלישער טעגליכער פרעסע ווי אייראפעער געגען כינעזער. די אי- דישע קריטיקער זיינען ערנסטער, פא- דערען מעהר און ווערען ניט נתפעל פון יעדען גא־נישט. פון יעדער אונ- וויכטיגקייט.

עס איז פאראן א 4טע וואנד אויף דער ביחנע און דאס איז דאס פובליקום. אין יעדען שונד שטיק האט דער פער- פאסער א חוב זיך איבערצושמועסען מיט'ן פובליקום. אפי נור דער פערפא- סער קען דורך האנדלונגען ניט איפער- געבען קיין פאסירונגען זעצט ער אוועק אן ארטיסט מיט'ן פנים צו דער 4טער וואנד און ער דערצעהלט שוין. די אי- דישע קריטיק האט מסתם אמאל אויך געקעמפפט געגען דעם, דען ביי אונז איז עס יעצט ניט אזוי שכיח, וועהרענד אויף דער ענגלישער ביחנע איז די 4טע וואנד א גאנץ געוועהנליכע זאך. וואס עפעס — הא, הא — דער ארטיסט דערצעהלט שוין זיינע ביטערע צרות אדער זיסען נחת. און קיינמאל האב איך נאך אין א היינער קריטיק ניט בעמערקט קיין אנדייטונג אפילו געגען דיעזע פאיאצסטווא.

איך וואונדער זיך אפטמאל אויף אין זערע מה יפית'ניקעס וואס זיי קענען זיך נאר ניט אבלויבען פון אן ענגליש שטיק, פון אן ענגלישען רעצענזענט אין דער זעלבער צייט ווען צו א אידיש שטיק בעציהען זיי זיך אפטמאל גאנץ ערנסט און גלויבען ניט דער קריטיק זאגאר. אבער דאס איז שוין אונזער אלטע צרה.

פון וואס איך ווער יא בעגייסטערט אמאל איז פון דאס רייכקייט וואס עס הערשט אין „זייערע" טהעאטערע און אויף זייערע ביחנעס. אין א וואקער טהעאטער ווען מען דארף פארשטעלען א רייכע הויז, א געריכטס זאל, א רעס- טאראנט, א האטעל און ד. גל. איז עס מיט אלע פיטשעווקעס, ווערענד ביי אונז, ווער שמועסט אין א היינס טהע- אטער איז עס אזוי ארם, אזוי לחצנות- [illegible]

שום צווייפעל פערשטעקט די אלע מע- לאדראמאטישע סטארס, וואס קומען אלע וואך אהער, אין גארטעל אריין.

אויף ענדע וועט זיין אינטערעסאנט צו בעמערקען דאס אין ענגלאנד איז פשוט קיין מעגליכקייט ניטא פאר קיין דראמאטורג צו שאפען עטוואס גרוי- סעס און די שושפיעלער קענען אזעל- כעס ניט אויפפיהרען, ווייל עס איז פא- ראן — א צענזור... א צענזורע א-לא רוסלאנד. פאר דעם ווארען ארטיכט איז דארט פשוט קיין מעגליכקי ט ניט פאראן וואו צו ענטוויקלען זיך. איב- סען, מעטערלינק און זייער גלייכען איז [illegible] שפיעלען און דער

אויס מיט די שוואבע
טרוכעס און סטענדס
ענדליך אפערען מיר אייך די קאלומביא
HORNLESS
נור וואס ארויסגעקומען.
זייט אפ-טו-דייט.
$39.80 ליריק
ענטהאלט 3 דאבל רעקארדס [15 סילעקשאנס] נאך אייער נוסח. $7.80 קעש און $4.00 מאנאטליך.

מיט א שטארקען דאבל ספרינג מא- טאר. קלינגט אב די טענער. א צעהן אינטש טויזן טייבל. דינסטע טענער ארם און די לעצטע וואט קייס. העלע צוזאמענבונד, פערלירט ניט קיין פארטס
$29.00, $58.00, $80.00 א. ז. וו.
קליינע אויסצואהלונגען, צופריעדענהייט גאראנטירט.
נארדיקא, פאנשי, מערי נארדען, עליס נעלסאן, קובעליק, קאווארעיע, ביז- פאם א. ד. ג. זינגען און שפיעלען נור פאר „דיסק" קאלומביא גראמאפאן.
די „דיסק" סטייל איז די בעסטע. פון יעדע טויזענד מאשינען וואס מיר האבען לעצטען יאהר פערקייפט זיינען 934 גע- ווען די „דיסק" סטייל און פון זיי 887 פון קאלומביא דיסק.
זייט זיכער צו ס'איז א קאלומביא
אידישע און אנדערע דאבל דיסק רעקארדס, 2 פער- שיעדענע סילעקשאנס 85 סענט. איינמאל פרובט די נייע קאלומביא רעקארדס און איהר וועט מעהר קיין אנדערע קייפען. דויערהאפט. פיינער טאן מיט גאלד געצירטס. 2 מינוטענדיגע 19 ס., 4 מינוט. 35 ס. מיר האבען סעקאנד הענד מאשינען צו באארגין פרייזעס. אלטע מאשינען נעהמען מיר אן אין גלייך פערצוג סטייל פיאנעס; 30,000 רעקארדס.
WINNIPEG PIANO CO.
295 פארטיידזש עוו. וויניפעג, מאנ.
נעקסט צו פעירווועטהערס.

פערלאנגט
בוקוואלד'ס ברזיט
די בעסטע אין ריינסטע, געמאכט אונ- טער די סאניטאריזם לאוס. יעדער איז וועלקאמען צו בעזוכען די בעקער שאפ.
123 Salter Street
Phone St.-Jhon 1655

די פאלקס בוכהאנדלונג
ב. טיללער און י. חורעוויטש, פראפס.
מיר האבען ערהאלטען א גרויסען סטאק
העבראיישע מעטהאדען
ווי „בית הספר", מורה הילדים", „שפה חיה" און אנדערע ביכער דורך וועלכע אייערע קינדער קענען אהן פיעלע אנ- שטרענגונגען ערלערנען די העברע- אישע שפראך. פרייזען — מעסיגע. קאנטרי אדרעסס פינקטליך אטענדעט.
824 Main Street Phone St.-John 143

דער „קענעדער איד"
823 מיין סט. סט. דזשאן 1454
מאכט אלערהאנד פרינטינג אין אלע שפראכען צו די מעסיגסטע פרייזען.